

CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2012

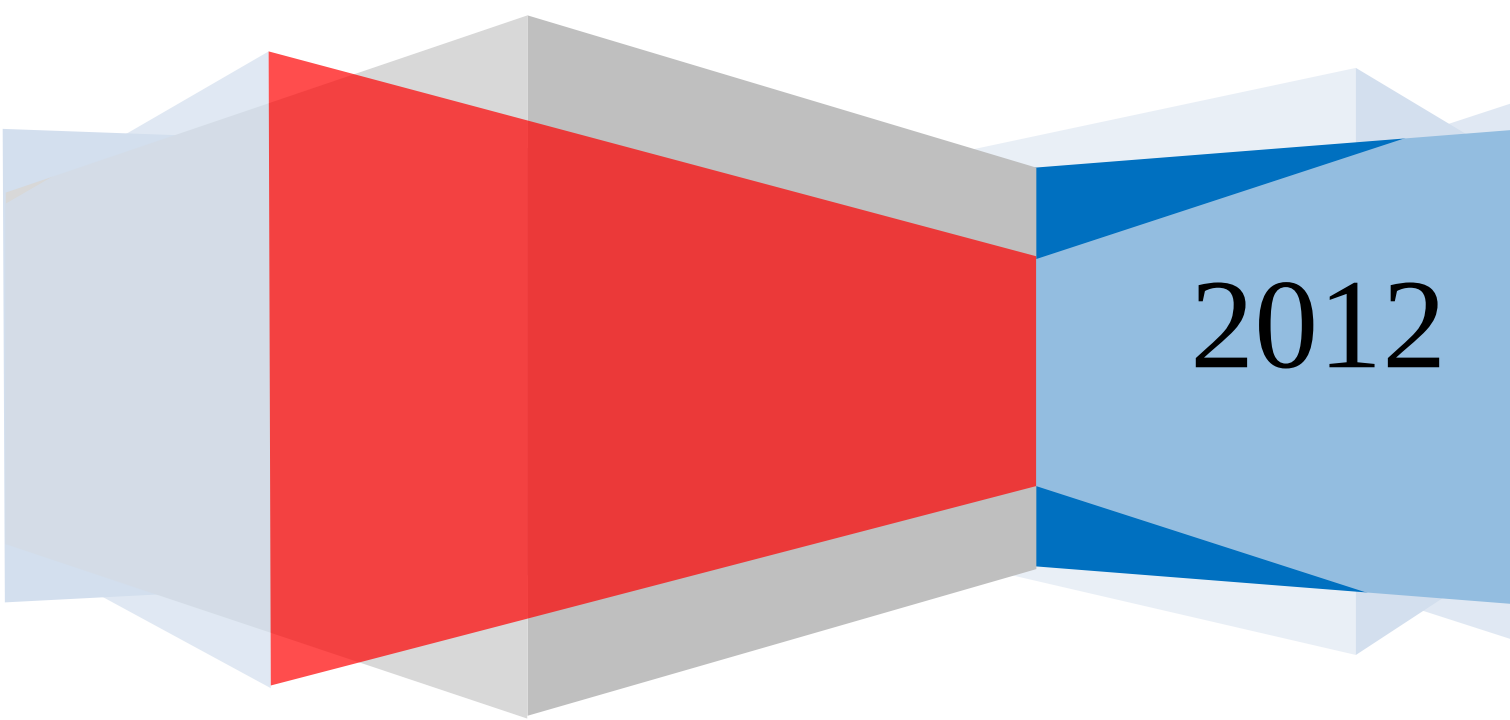
Województwo łódzkie

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska

Dr Agnieszka Komor

Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Magdalena Typa

2012

Warszawa, październik 2012

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa: www.sgh.waw.pl/instytutu/ip, na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa łódzkiego

Województwo łódzkie jest położone w centrum Polski, a zarazem w centrum Europy. Jest to region o tradycjach przemysłowych, kojarzony z włókiennictwem i przemysłem odzieżowym. Obecnie w oparciu o trzecie pod względem liczby mieszkańców miasto w Polsce - Łódź, rozwijają się dynamicznie w tym regionie inne rodzaje przemysłu, szczególnie produkcja sprzętu AGD oraz biotechnologiczny.

Atuty województwa stanowią:

- Znakomite położenie komunikacyjne - w województwie powstaje węzeł autostrad (w okolicach Strykowa), dzięki czemu województwo będzie miało najlepszą w Polsce lokalizację dla inwestycji przeznaczonych na rynek krajowy,
- Dostęp do dużych zasobów pracy, nie tylko w postaci tanich pracowników o niskich kwalifikacjach, ale także wykwalifikowanych pracowników, co jest możliwe dzięki obecności licznych szkół wyższych oraz szkolnictwa zawodowego,
- Duży potencjał naukowo - badawczy łódzkich szkół wyższych i ośrodków naukowych¹,
- Znaczne zasoby duże zasoby węgla brunatnego, dzięki czemu województwo dysponuje nadwyżką taniej energii elektrycznej,
- Bardzo duże zasoby wód termalnych, które mogą być podstawą rozwoju energii odnawialnej oraz rozwoju funkcji uzdrowiskowych regionu,
- Atrakcyjne oferty inwestycyjne dla inwestorów w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa łódzkiego

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	32.162	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	2.533.681	38.538.447	6,6%

¹W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: Wydział Chemiczny, Wydział Mechaniczny, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności Politechniki Łódzkiej, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Centrum Matki Polki w Łodzi, Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego oraz Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Instytut Medycyny Pracy im. Profesora Jerzego Nofera w Łodzi, Instytut Biologii Medycznej PAN w Łodzi oraz Międzynarodowy Instytut PAN - Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii w Łodzi.

Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	30.456	492.646	6,2%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	25.530	421.724	6,1%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	933.578	13.911.203	6,7%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 13,1% Sektor przemysłowy 32,4% Sektor usługowy 54,5%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	2.513,4	61.600,3	4,1%
Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	4.627,6	188.812,4	2,5%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Łódzka, podstrefy: gm. Aleksandrów Łódzki, m. Bełchatów, gm. Brójce, gm. Kleszczów, gm. Koluszki, m. Konstantynów Łódzki, gm. Ksawerów , m. Kutno, m. Łęczyca, m. Łowicz, m. Łódź, gm. Opoczno, m. Ozorków, gm. Paradyż, m. Piotrków Trybunalski, m. Radomsko, m. Rawa Mazowiecka, m. Sieradz, m. Skierniewice, gm. Sławno, gm. Stryków, m. Tomaszów Mazowiecki, gm. Tomaszów Mazowiecki, gm. Ujazd, gm. Widawa, gm. Wieluń, gm. Wola Krzysztoporska, gm. Wolbórz, gm. Wróblew, m. Zduńska Wola, m. Zgierz, gm. Zgierz, gm. Żychlin - SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Mniszków			
Wyróżniające oceny PAI_2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa C Przemysł pracochłonny klasa C Handel klasa C	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa B Handel klasa B Turystyka klasa A	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Łódź, Powiat bełchatowski, Powiat m. Piotrków Trybunalski, Powiat m. Skierniewice	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Kleszczów (2), Skierniewice (1), Rawa Mazowiecka (1), Bełchatów (1), Pabianice (1), Łódź (1), Piotrków Trybunalski (1), Tomaszów Mazowiecki (1), Aleksandrów Łódzki (3), Zgierz (1), Łowicz (1), Głowno (1), Nowosolna (2), Andrespol (2), Konstantynów Łódzki (1), Kutno (1), Rzgów (3), Brzeziny (1), Zduńska Wola (1), Łęczyca (1)	
	Klasa B	Dłutów (2), Radomsko (1), Rząśnia (2), Sieradz (1), Tuszyń (3), Stryków (3), Rawa Mazowiecka (2), Ozorków (1), Ksawerów (2), Szczerców (2), Działoszyń (3)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo łódzkie dostarczyło w 2009 r. 6,1% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 32.162 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 6 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 154,5%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się nieco mniejszym udziałem sektora usług (54,5%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 13,1% i 32,4% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 2.533.681 mieszkańców, co stanowiło 6,6% ludności Polski. W województwie łódzkim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 14,0% osób, produkcyjny: 67,2% i poprodukcyjny: 18,8% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 13,0%, dla porównania w Polsce - 12,4%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.338,7 zł, czyli 90,6% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 30 uczelni wyższych, w których kształci się 108,2 tys. studentów, czyli 6,2% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 5,1% uczniów województwa, natomiast do techników 6,0%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: energetyka, logistyka, włókiennictwo, rolno-spożywczy, budowlany, chemiczny, biotechnologia

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Łódzka, podstrefy: gm. Aleksandrów Łódzki, m. Bełchatów, gm. Brójce, gm. Kleszczów, gm. Koluszki, m. Konstantynów Łódzki, gm. Ksawerów, m. Kutno, m. Łęczyca, m. Łowicz, m. Łódź, gm. Opoczno, m. Ozorków, gm. Paradyż, m. Piotrków Trybunalski, m. Radomsko, m. Rawa Mazowiecka, m. Sieradz, m. Skierniewice, gm. Sławno, gm. Stryków, m. Tomaszów Mazowiecki, gm. Tomaszów Mazowiecki, gm. Ujazd, gm. Widawa, gm. Wieluń, gm. Wola Krzysztoporska, gm. Wolbórz, gm. Wróblew, m. Zduńska Wola, m. Zgierz, gm. Zgierz, gm. Żychlin,
- SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Mniszków.

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

2. Pozycja województwa na mapie atrakcyjności inwestycyjnej Polski

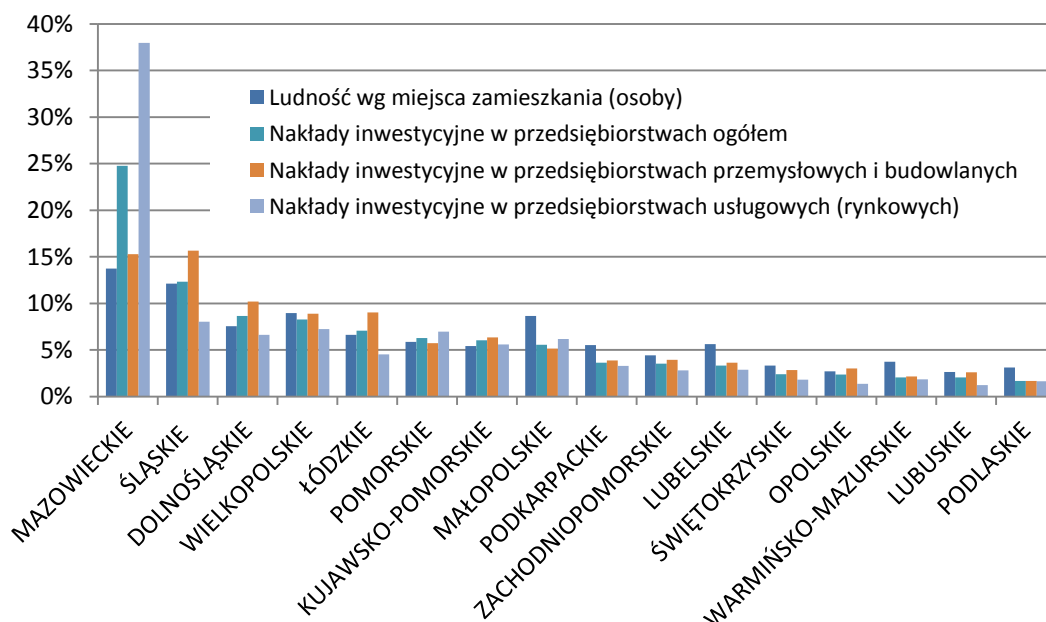
Województwo łódzkie charakteryzuje się ponadprzeciętną atrakcyjnością inwestycyjną, o czym świadczy przyznanie województwu klasy C wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN – por. rys.1 w Aneksie. Region uzyskał także wysokie oceny potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla sekcji: przemysł pracochłonny (klasa C), handel i naprawy (klasa C).³

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, samofinansowanie JST oraz nakłady inwestycyjne. Region uzyskał ponadprzeciętne oceny wskaźników RAI dla gospodarki narodowej (klasa B), przemysłu przetwórczego (klasa C), handlu i napraw (klasa B) – por. rys. 2 w Aneksie.

Potencjalna i rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna znalazła odzwierciedlenie w decyzjach inwestorów odnośnie przepływów kapitału. Ukazuje to rysunek 1.

Województwo łódzkie w roku 2010 zajęło piąte miejsce w Polsce pod względem nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach (7% jego wartości we wszystkich województwach), co odpowiadało udziałowi województwa w zaludnieniu Polski. Województwo wykazuje przy tym względnie wyższą koncentrację nakładów inwestycyjnych w przemyśle (9%), niż w usługach (5%), co jest zrozumiałe zważywszy na jego przemysłowy charakter. Znaczny w porównaniu do innych województw potencjał ludnościowy nie znalazł należytego odzwierciedlenia w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych – patrz rys. 2.

Rysunek 1. Struktura regionalna nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 23.10.2012)

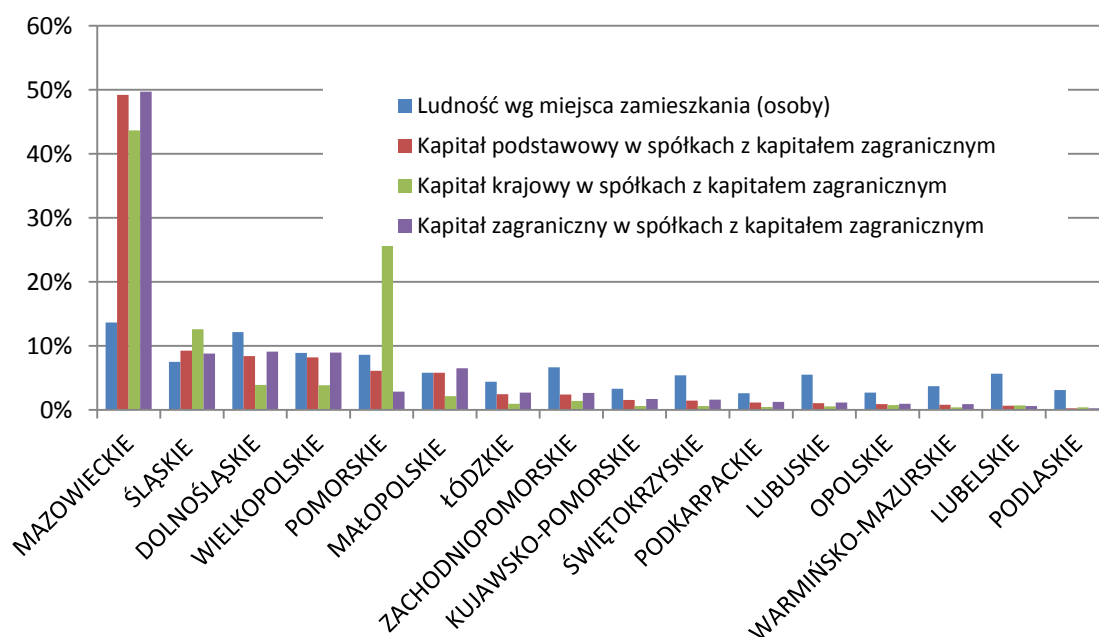
³ Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie <http://www.investmazovia.com/metodyka.html>

Na województwo łódzkie przypada tylko 2% wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego, z czego większość stanowi kapitał zagraniczny. Jest to niewiele wobec 7-procentowego udziału w zaludnieniu Polski. W latach 2003-2010 województwo podniosło swoją pozycję konkurencyjną na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych mierzoną wartością kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego z 2,1 do 2,5% – por. rys.3.

W tym czasie liczba miejsc pracy w tego typu firmach wzrosła z 42.162 do 75.794 osób, czyli o 80%. Natomiast pozycja konkurencyjna mierzona udziałem w województwa liczbie pracujących w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego podwyższyła się wyraźnie z 3,8% do 5,0%. Wskazuje to na bardzo dobre wykorzystywanie przez województwo kosztowych przewag konkurencyjnych związanych z czynnikiem pracy.

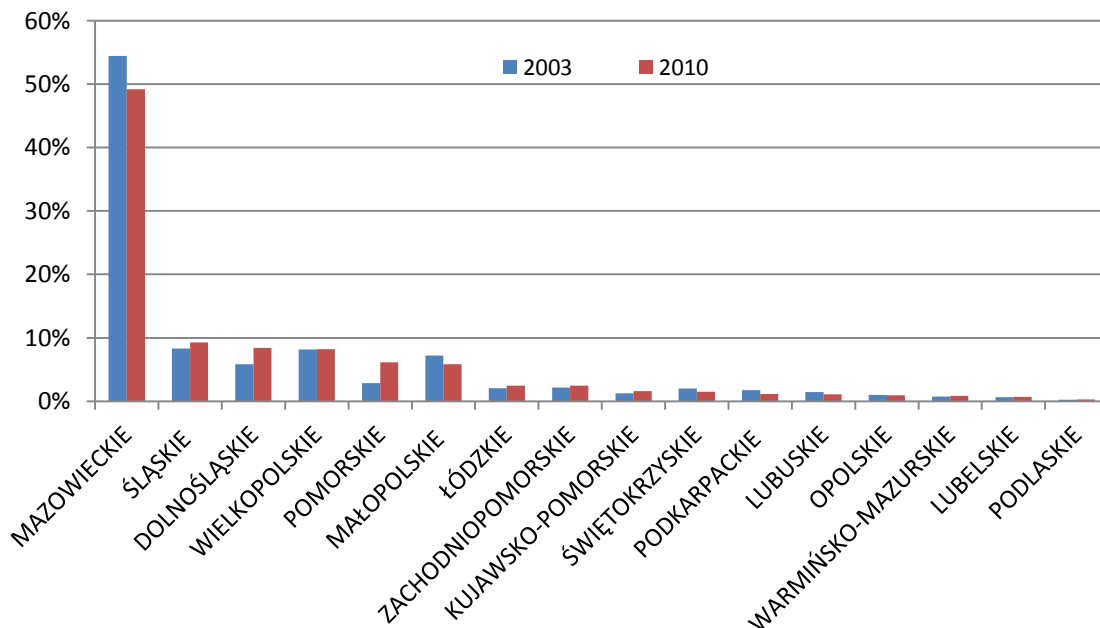
Rysunek 2. Struktura regionalna kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 23.10.2012).

Rysunek 3. Pozycja konkurencyjna województw na rynku inwestycji z kapitałem zagranicznym wg wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2003 i 2010 (% wielkości krajowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, data pobrania 23.10.2012.

Szansą dla województwa łódzkiego może być staranne przygotowanie terenów inwestycyjnych, przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do posiadanych walorów lokalizacyjnych.

3. Zróżnicowanie wewnętrzne atrakcyjności inwestycyjnej województw

Powiaty

Do najbardziej atrakcyjnych powiatów województwa łódzkiego należy zaliczyć: powiat m. Łódź, powiat bełchatowski, powiat m. Piotrków Trybunalski oraz powiat m. Skierniewice, - patrz tab. 2.

Tabela 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa łódzkiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Powiat m. Skierniewice	0,353	A	A	A	A	A
Powiat bełchatowski	0,338	A	A	A	B	A
Powiat m. Łódź	0,334	A	A	A	B	A
Powiat m. Piotrków Trybunalski	0,325	A	A	B	C	A
Powiat pabianicki	0,283	C	B	C	D	C
Powiat zgierski	0,281	C	B	C	C	C
Powiat łódzki wschodni	0,276	C	C	A	B	D

Źródło: opracowanie własne.

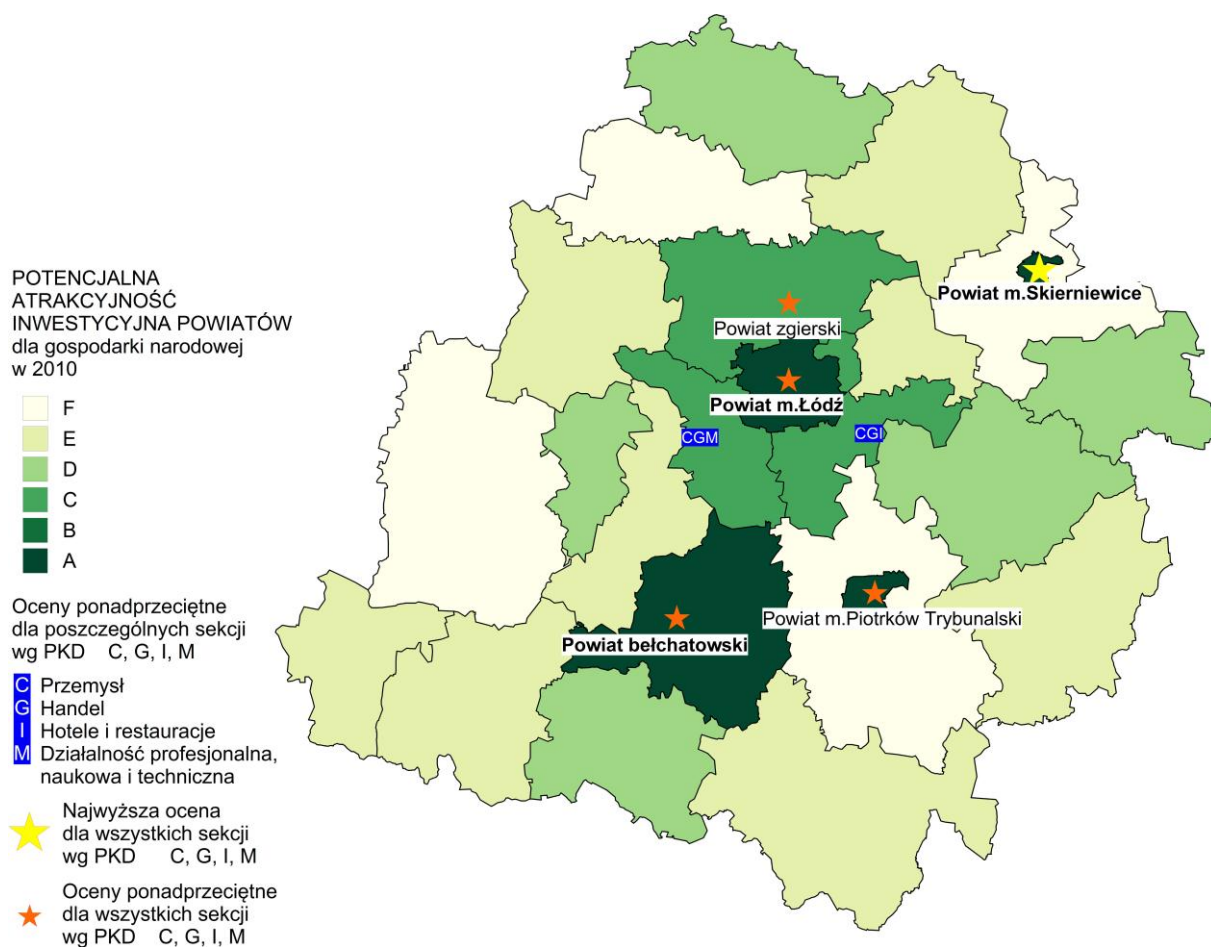
Na wyróżnienie zasługuje powiat grodzki: Skierniewice z uwagi na uzyskanie przez jednostkę klasy A potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki narodowej.

W odniesieniu do poniższych sekcji należy wyróżnić dodatkowo następujące powiaty:

- Łódzki wschodni (klasa C) dla sekcji C,
- m. Piotrków Trybunalski, zgierski (klasa C) dla sekcji I,
- Pabianicki, zgierski (klasa C) sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa łódzkiego zawiera rysunek 4.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. łódzkiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: opracowanie własne.

Gminy

Podobnie jak w przypadku powiatów, również atrakcyjność gmin wykazuje duże zróżnicowanie. Wśród najlepiej ocenionych znalazły się takie gminy jak: Kleszczów (2), Skierniewice (1), Rawa Mazowiecka (1), Bełchatów (1), Pabianice (1), Łódź (1), Piotrków Trybunalski (1), Tomaszów Mazowiecki (1), Aleksandrów Łódzki (3), Zgierz (1), Łowicz (1), Głowno (1), Nowosolna (2), Andrespol (2), Konstantynów Łódzki (1), Kutno (1), Rzgów (3), Brzeziny (1), Zduńska Wola (1), Łęczyca (1). Znalazło to także odzwierciedlenie w ich wysokich ocenach (A lub B) dla wszystkich analizowanych sekcji - por. tabela 3.

Tabela 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa łódzkiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Kleszczów (2)	0,377	A	A	A	A	A
Skierniewice (1)	0,268	A	A	A	A	A
Rawa Mazowiecka (1)	0,265	A	A	A	A	A
Bełchatów (1)	0,265	A	A	A	A	A
Pabianice (1)	0,259	A	A	A	B	A
Łódź (1)	0,259	A	A	A	B	A
Piotrków Trybunalski (1)	0,255	A	A	A	C	A
Tomaszów Mazowiecki (1)	0,245	A	A	A	C	A
Aleksandrów Łódzki (3)	0,242	A	A	A	A	A
Zgierz (1)	0,241	A	A	A	D	A
Łowicz (1)	0,240	A	A	A	C	A
Głowno (1)	0,240	A	A	B	A	A
Nowosolna (2)	0,239	A	A	A	A	A
Andrespol (2)	0,236	A	A	A	A	B
Konstantynów Łódzki (1)	0,236	A	A	A	B	A
Kutno (1)	0,234	A	A	A	B	A
Rzgów (3)	0,234	A	A	A	A	B
Brzeziny (1)	0,229	A	A	A	C	B
Zduńska Wola (1)	0,226	A	A	B	D	A
Łęczyca (1)	0,226	A	A	A	C	A

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina wiejsko-miejska

Źródło: opracowanie własne.

Atrakcyjne gminy to także gminy zaliczone do klasy B wg wskaźnika PAI1_GN, takie jak: Dłutów (2), Radomsko (1), Rząśnia (2), Sieradz (1), Tuszyn (3), Stryków (3), Rawa Mazowiecka (2), Ozorków (1), Ksawerów (2), Szczerców (2), Działoszyn (3). Również i tę grupę gmin cechuje uniwersalność walorów lokalizacyjnych, dzięki czemu są atrakcyjne dla ogółu rozpatrywanych rodzajów działalności.

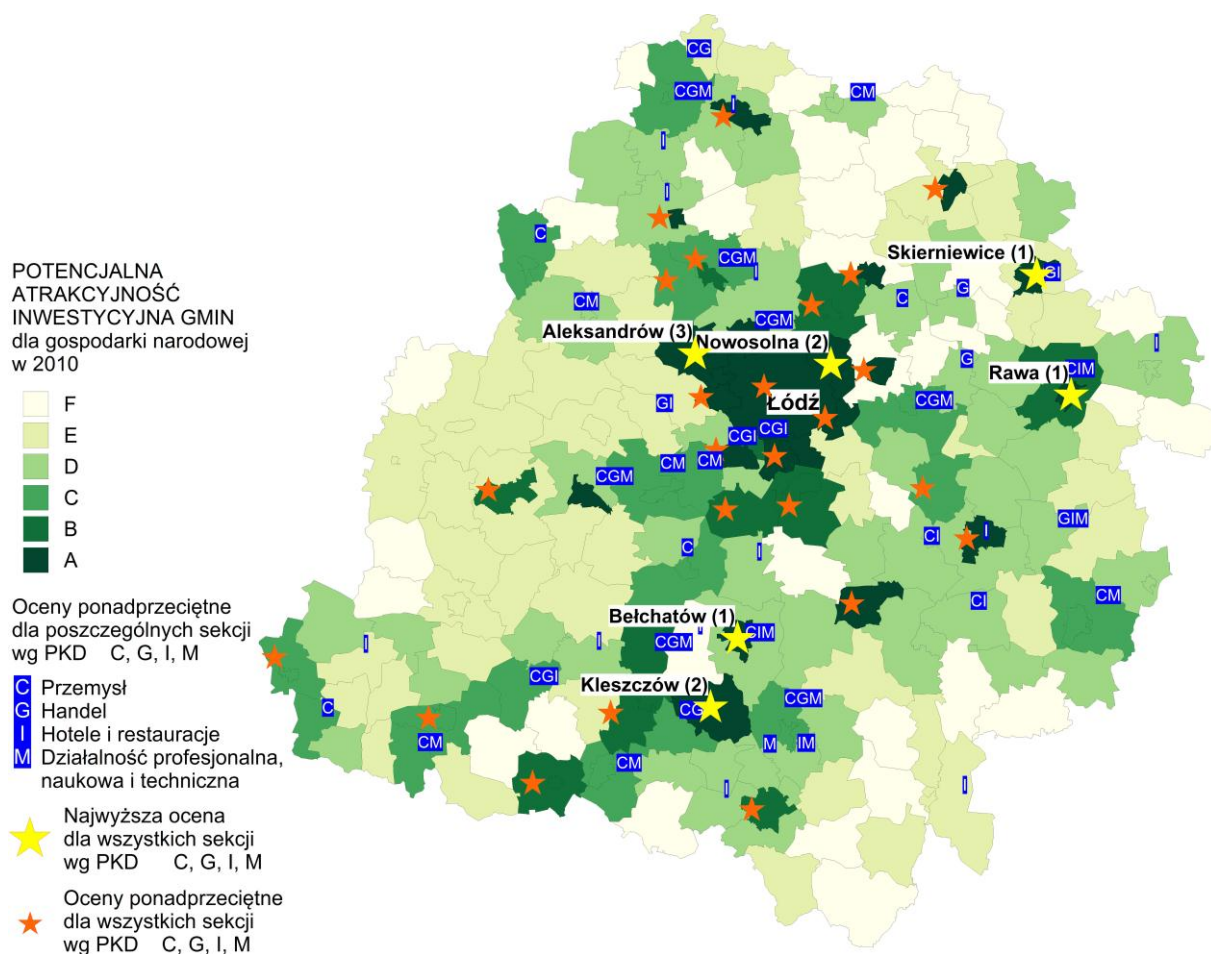
W odniesieniu do poszczególnych sekcji oprócz już wcześniej wymienionych należy wyróżnić następujące gminy klasy C:

- Dobroń (2), Mokrsko (2), Osjaków (2), Wieluń (3), Bolesławiec (2), Wieruszów (3), Krośniewice (3), Pabianice (2), Nowe Ostrowy (2), Żychlin (3), Parzęczew (2), Dmosin (2), Bełchatów (2), Szczerców (2), Żelów (3), Koluszki (3), Mniszków (2), Opoczno (3), Wolbórz (2), Kamieńsk (3), Łask (3), Pajęczno (3), Sulmierzyce (2), Poddębice (3), Uniejów (3) - dla sekcji C,
- Dłutów (2), Osjaków (2), Wieluń (3), Wieruszów (3), Krośniewice (3), Nowe Ostrowy (2), Lipce Reymontowskie (2), Skierniewice (2), Jeżów (2), Szczerców (2), Koluszki (3), Kamieńsk (3), Inowódz (2), Ujazd (2), Wodzierady (2), Działoszyn (3), Rząśnia (2) - dla sekcji G,
- Dłutów (2), Sieradz (1), Sokolniki (2), Wieruszów (3), Kutno (2), Łęczyca (1), Daszyna (2), Łowicz (1), Parzęczew (2), Brzeziny (1), Bełchatów (2), Drużbice (2), Rusiec (2),

- Mniszków (2), Wolbórz (2), Radomsko (1), Gomunice (2), Przedbórz (3), Tomaszów Mazowiecki (1), Tomaszów Mazowiecki (2), Piotrków Trybunalski (1), Działoszyn (3), Rząśnia (2) - dla sekcji I,
- Dłutów (2), Dobroń (2), Mokrsko (2), Krośnice (3), Żychlin (3), Rawa Mazowiecka (2), Ozorków (2), Parzęczew (2), Stryków (3), Bełchatów (2), Szczerców (2), Koluszki (3), Opoczno (3), Dobryszce (2), Gomunice (2), Kamieńsk (3), Tuszyń (3), Inowłódz (2), Ujazd (2), Łask (3), Działoszyn (3), Pajęczno (3), Rząśnia (2), Poddębice (3), - dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa łódzkiego zawiera rysunek 5.

Rysunek 5. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa łódzkiego

Źródło: opracowanie własne.

4. Wsparcie instytucjonalne inwestora i przedsiębiorcy w województwie

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. następujące podmioty: Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny, Bełchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny, Centrum Zaawansowanych Technologii BioTechMed w Łodzi, Wojewódzkie Porozumienie Izb Gospodarczych w Łodzi, Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa, Regionalna Izba Budownictwa w Łodzi, Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego, Związek Pracodawców Przemysłu Odzieżowego i Tekstylnego w Łodzi, Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi, Fundacja „Inkubator” w Łodzi, Fundacja Rozwoju Gminy Żelów, Fundacja Rozwoju Gminy Kleszczów, Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego.

Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny. W ramach Parku działa Łódzki Inkubator Technologiczny dla firm z branży nowoczesnych technologii. Istnieje możliwość dzierżawy uzbrojonych działek inwestycyjnych, które objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (obszar ten przeznaczony jest pod usługi i nieuciążliwą produkcję oraz zabudowę hotelową). W październiku 2012 r. nastąpiło otwarcie BioNanoParku znajdującego się w Technoparku Łódź. Jest to jeden z największych w Polsce centrów badawczo-wdrożeniowych dla biznesu składający się z kompleksów laboratoryjnych dla branży bio i nanotechnologicznej. W BioNanoParku otwarte zostały dwa laboratoria: biotechnologii przemysłowej oraz biofizyki molekularnej i nanostrukturalnej. Będą one świadczyły usługi w zakresie prac badawczych dla biznesu i ośrodków naukowych w Polsce i za granicą, m.in. dla branży medycznej, ochrony środowiska, farmaceutycznej i wojskowej. W BioNanoParku ulokowana została pierwsza w Polsce Pracownia Indywidualnych Implantów Medycznych. Powstaną tu także boksy biurowo-laboratoryjne wyposażone w meble biurowe i laboratoryjne oraz media niezbędne do prowadzenia badań. Boksy przeznaczone będą dla małych firm posiadających swój sprzęt badawczy i poszukujących miejsca przystosowanego do prowadzenia własnych badań. (www.technopark.lodz.pl/, 29.09.2012.).

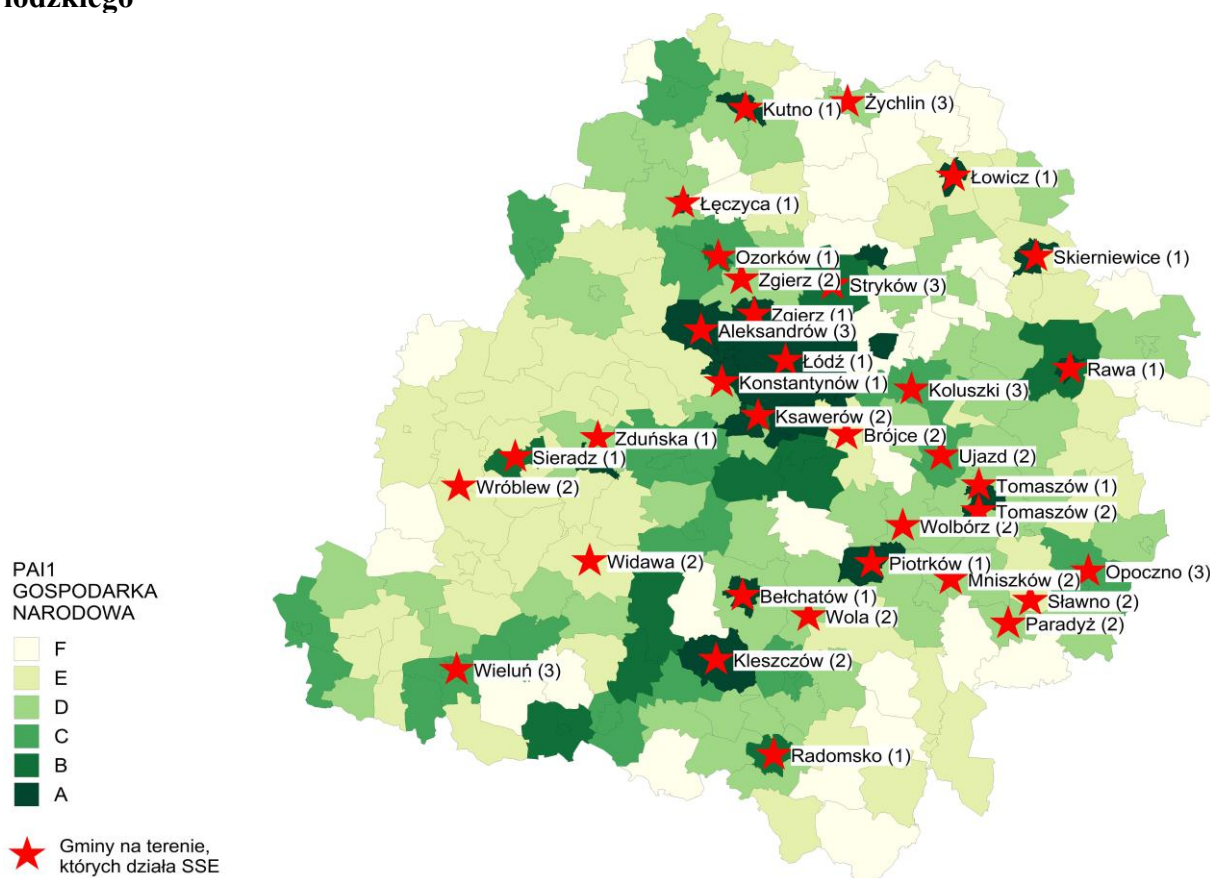
Bełchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny. Oferta Parku obejmuje działalność usługową dla przedsiębiorstw: usługi informacyjne, szkoleniowe, doradcze, innowacyjne i proinnowacyjne. Park oferuje tereny inwestycyjne dla działalności gospodarczej oraz powierzchnie do wynajęcia w Inkubatorze Technologicznym wraz z infrastrukturą techniczną dla przedsiębiorców z sektora MSP oferujących produkty lub usługi powstałe w wyniku wdrożenia nowych technologii. Oferta jest skierowana w pierwszej kolejności do przedsiębiorstw zakładanych przez absolwentów, doktorantów, młodych pracowników naukowych Politechniki Łódzkiej i innych uczelni regionu łódzkiego (wsparcie przedsiębiorczości akademickiej dla rozwoju firm spin-off lub spin-out) oraz pracowników firm, którzy utracili pracę z powodu restrukturyzacji przedsiębiorstw. (www.ppt.belchatow.pl/, 29.09.2012.).

Centrum Zaawansowanych Technologii BioTechMed w Łodzi. Centrum stanowi konsorcjum naukowo-przemysłowe utworzone przez uczelnie wyższe, jednostki Polskiej Akademii Nauk oraz inne podmioty z regionu łódzkiego. Celem CZT BioTechMed jest wspólne prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i badawczo-wdrożeniowych nakierowanych na opracowywanie innowacyjnych rozwiązań w sferze ochrony i poprawy zdrowia ludzi oraz ochrony środowiska przy wykorzystaniu osiągnięć biotechnologii, techniki i nauk medycznych. W celu zintensyfikowania powyższych działań utworzony został serwis LabNet. Serwis ten składa się z dwóch niezależnych, dostępnych online, baz danych: Wirtualnego laboratorium (VirtuaLab) oraz Banku Ofert Współpracy Naukowej (ScientCooperation). Bazy te dostępne są w dwóch wersjach językowych - polskiej i angielskiej. LabNet gromadzi i umożliwia wyszukiwanie informacji o aktualnie realizowanych pracach naukowych i badawczych z zakresu biotechnologii, techniki i medycyny, aktualnie poszukiwanych partnerach naukowych celem realizacji wspólnych projektów lub przedsięwzięć badawczych, wdrożeniowych itp. oraz o zasobach aparaturowych znajdujących się w różnych instytucjach zarówno naukowych jak i biznesowych. (www.biotechmed.pl/, 29.09.2012.).

Specjalne strefy ekonomiczne w województwie łódzkim - efekty funkcjonowania

Na terenie województwa łódzkiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Łódzka i Starachowicka. Do końca 2011 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 15 miast i 19 gmin (rys. 6).

Rysunek 6. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa łódzkiego

Źródło: opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1998 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2011 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 7,4 mld zł, co stanowi 10% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 13,4 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 8% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach ekonomicznych – por. tab. 4.

Tab. 4. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na koniec 2011 r.

SSE/ Gmina	Wiodące sektory (nakłady inwestycyjne powyżej 20% nakładów inwestycyjnych w podstrefie)	Liczba nowych miejsc pracy	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł
Łódzka SSE, Aleksandrów Łódzki (3)	Kosmetyczny	467	303,2
Łódzka SSE, Bełchatów (1)	Brak danych		
Łódzka SSE, Brójce (2)	Brak danych		
Łódzka SSE, Kleszczów (2)	Elementy do wytwarzania energii elektrycznej z energii słonecznej	206	201,4
Łódzka SSE, Koluszki (3)	Farmaceutyczny	60	25,8
Łódzka SSE, Konstantynów Łódzki (1)	Opakowania	268	131,5
Łódzka SSE, Ksawerów (2)	Farmaceutyki/kosmetyki	342	126,5
Łódzka SSE, Kutno (1)	Przetwórstwo tworzyw sztucznych	913	869,6
Łódzka SSE, Łęczyca (1)	Metalowo-maszynowa	422	121,5
Łódzka SSE, Łowicz (1)	Chemiczny	16	6,3
Łódzka SSE, Łódź (1)		6.153	2.104,9
Starachowicka SSE, Mniszków (2)	Wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	46	30,5
Łódzka SSE, Opoczno (3)	Płytki ceramiczne	30	25,0
Łódzka SSE, Ozorków (1)	Płytki ceramiczne	476	236,1
Łódzka SSE, Paradyż (2)	Płytki ceramiczne	25	120,0
Łódzka SSE, Piotrków Trybunalski (1)	Motoryzacyjna	338	203,0
Łódzka SSE, Radomsko (1)		1.350	627,2
Łódzka SSE, Rawa Mazowiecka (1)	Budowlana	399	717,2
Łódzka SSE, Sieradz (1)	Farmaceutyczny	184	75,0
Łódzka SSE, Skierniewice (1)	Brak danych		
Łódzka SSE, Sławno (2)	Opakowania szklane	45	55,0
Łódzka SSE, Stryków (3)	Papierniczy	150	229,2
Łódzka SSE, Tomaszów Mazowiecki (1)	Ceramiczny	513	294,1
Łódzka SSE, Tomaszów Mazowiecki (2)	Brak danych		
Łódzka SSE, Ujazd (2)	Produkcja szkła płaskiego	275	723,2
Łódzka SSE, Widawa (2)	Kosmetyczny	40	15,0
Łódzka SSE, Wieluń (3)	Brak danych		
Łódzka SSE, Wola Krzysztoporska (2)	Produkcja mebli	150	15,0
Łódzka SSE, Wolbórz (2)	Logistyka	30	13,5
Łódzka SSE, Wróblew (2)	Płytki ceramiczne	31	20,0
Łódzka SSE, Zduńska Wola (1)	Tekstylna	225	42,5
Łódzka SSE, Zgierz (1)	Budowlana	254	56,8
Łódzka SSE, Zgierz (2)	Brak danych		
Łódzka SSE, Żychlin (3)	Brak danych		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PAIiZ.

Największa wartość inwestycji strefowych napłynęła do Łodzi. Zostały tu zrealizowane inwestycje o zróżnicowanej strukturze branżowej m.in. spożywcza (Dakri Sp. z o.o., Pifo Eko, Strefa Sp. z o.o.), tworzywa sztuczne (COKO, Werk Polska Sp. z o.o., Wirthwein Polska Sp. z o.o., Hirsch Porozell Sp. z o.o., MECALIT POLSKA Sp. z o.o.), BPO (Fujitsu Services Sp. z o.o., Business Support Solution S.A.), opakowania (Albea Poland Sp. z o.o., Schaumaplast, Organika Sp. z o.o., AMCOR FLEXIBLES REFLEX Sp. z o.o., medyczna (MDH Sp. z o.o.), kosmetyczna (Gillette Poland International Sp. z o.o., Delia Cosmetics Distribution), informatyczna (DELL Products (Poland) Sp. z o.o., Ericpol Telecom Sp. z o.o., AMG.lab).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa łódzkiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów z sektora nowoczesnych usług i badawczo-rozwojowych, AGD, farmaceutyczno-kosmetycznego i materiałów budowlanych, zarówno w przypadku Łódzkiej jak i Starachowickiej SSE.

Gmina na 5

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej już po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz ocena kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin. Efektem badania jest ranking „Gmina na 5”, który nagradza tym tytułem jednostki samorządu terytorialnego wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji. Badania prowadzone są metodą tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A wg rankingu PAI 2010.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem „Gminy na 5” wyróżniono 70 gmin, z czego dwie z terenu województwa łódzkiego – zob. tab. 5.

Tabela 5. Gminy województwa łódzkiego nagrodzone tytułem Gminy na 5

Gmina	Powiat	Ocena witryn internetowych	Ocena korespondencji w języku polskim	Ocena korespondencji w języku angielskim	Suma
Skierniewice (1)	Skierniewice	9	5	0	14
Aleksandrów Łódzki (3)	zgierski	10	3	0	13

Źródło: Opracowanie własne.

Obydwie wyróżnione gminy mają przejrzyste i czytelne strony internetowe. Dodatkowo Aleksandrów Łódzki ma system powiadomień sms-owych, co pozwala pozostawać gminie w stałym kontakcie z mieszkańcami i inwestorami. Tym, co wyróżnia Skierniewice jest oferta preferencyjnych warunków inwestowania w postaci zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz dofinansowanie sprzętu i szkoleń na zasadzie sponsorskich z gminą.

5. Mocne i słabe strony województwa

Województwo łódzkie jest regionem o silnie zarysowanej specyfice, mającej wpływ na jego mocne i słabe strony. Jeśli dokonamy ich podziału w zależności od głównych uwarunkowań i czynników lokalizacji inwestycji, ujętych w mikroklimatach tworzących oceny potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, to można je pogrupować w mocne strony (mikroklimaty o ocenach A, B lub C) oraz słabe strony (mikroklimaty o ocenach D, E lub F) - patrz tabela 6.

Tabela 6. Mocne i słabe strony województwa łódzkiego

Mocne strony województwa wg mikroklimatów IP SGH	Słabe strony województwa wg mikroklimatów IP SGH
Gospodarka narodowa	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa B Rentowność majątku trwałego klasa A Rentowność przedsiębiorstw klasa A Samofinansowanie jst klasa B Nakłady inwestycyjne klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa F Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa E Mikroklimat innowacyjność klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D
Przemysł kapitałochłonny	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa F Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa D Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat administracja klasa E Mikroklimat innowacyjność klasa D Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E
Przemysł pracochłonny	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa E Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E
Handel	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Mikroklimat rynkowy klasa C Rentowność majątku trwałego klasa A Samofinansowanie jst klasa B Nakłady inwestycyjne klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa F Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D

Turystyka	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Rentowność majątku trwałego klasa A Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa F Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa E Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Nakłady inwestycyjne klasa D
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa F Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa D Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa E Mikroklimat innowacyjność klasa D Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E

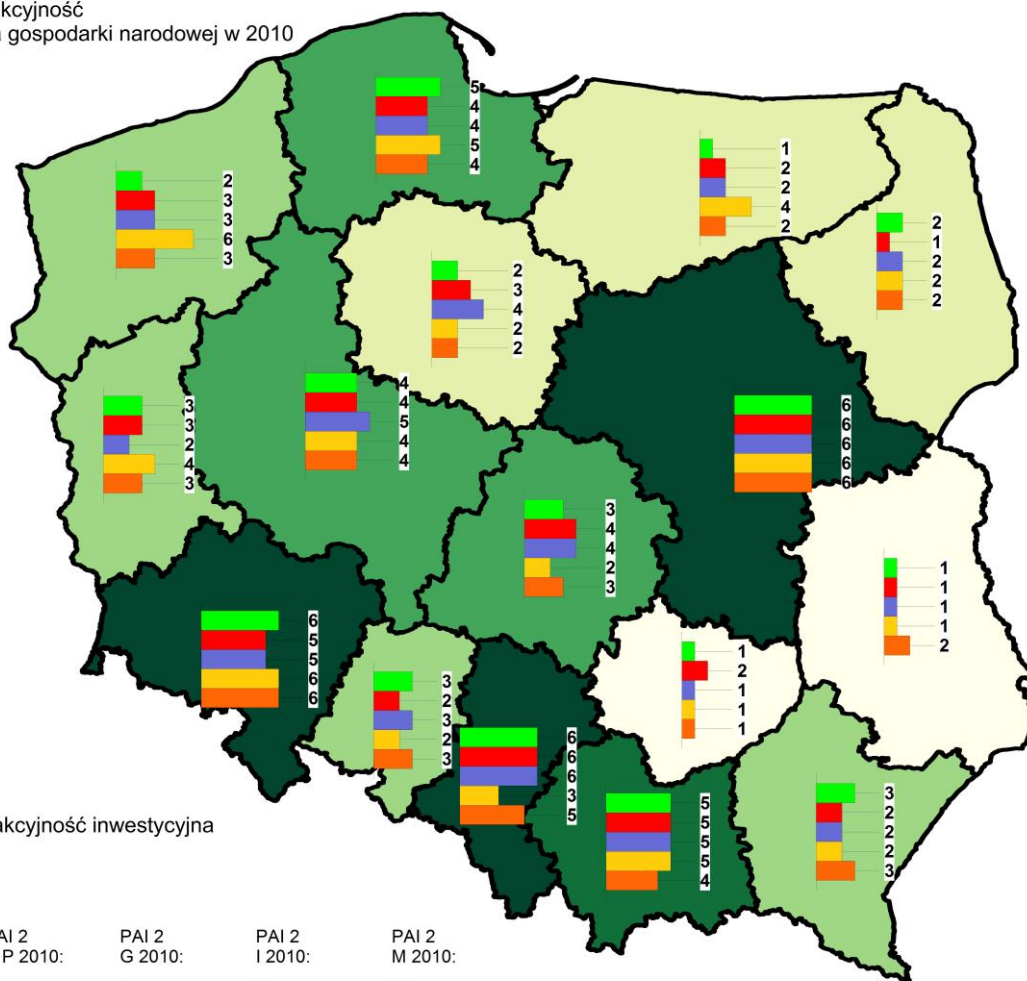
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań Instytutu Przedsiębiorstwa SGH.

ANEKS

Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna dla gospodarki narodowej w 2010

- klasa F
- klasa E
- klasa D
- klasa C
- klasa B
- klasa A

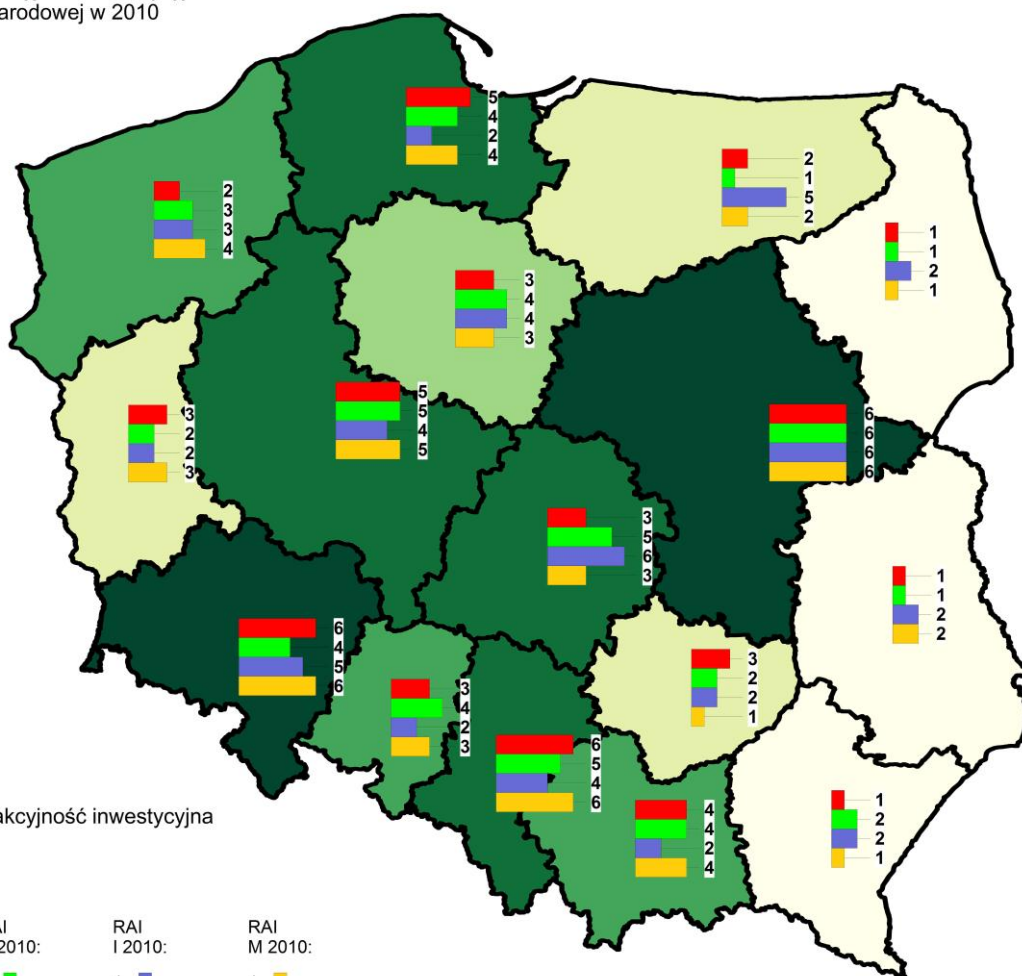

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna dla gospodarki narodowej w 2010

klasa F
klasa E
klasa D
klasa C
klasa B
klasa A

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorne zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	LÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	E	F	C	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	C
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	D	D	E	C	A	F	E	C	D
RAI GN	A	D	F	E	B	C	A	C	F	F	B	B	E	E	B	C
PAI1 C	A	D	F	C	C	C	A	D	E	E	B	A	F	E	C	C
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	B	A	D	D	E	B	A	F	F	C	E
PAI2 C PRACA	B	D	F	D	C	B	A	E	E	F	C	A	E	E	C	D
RAI C	A	D	F	D	D	C	A	D	F	F	B	A	D	E	B	E
PAI1 G	A	E	F	C	D	B	A	D	E	F	B	A	F	C	C	C
PAI2 G	B	C	F	E	C	B	A	D	E	E	C	A	F	E	B	D
RAI G	C	C	F	E	B	C	A	C	E	F	C	B	E	F	B	D
PAI1 I	B	E	F	B	E	B	A	E	D	E	B	D	F	B	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	B	C	E	E	A	E	A	E	E	E	E	C	E	B	C	D
PAI1 M	A	E	F	C	D	C	A	D	D	F	B	B	F	D	B	C
PAI2 M	A	E	E	D	D	C	A	D	D	E	C	B	F	E	C	D
RAI M	A	D	E	D	D	C	A	D	F	F	C	A	F	E	B	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tablica 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa łódzkiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Powiat m. Skierniewice	0,353	A	A	A	A	A
Powiat bełchatowski	0,338	A	A	A	B	A
Powiat m. Łódź	0,334	A	A	A	B	A
Powiat m. Piotrków Trybunalski	0,325	A	A	B	C	A
Powiat pabianicki	0,283	C	B	C	D	C
Powiat zgierski	0,281	C	B	C	C	C
Powiat łódzki wschodni *	0,276	C	C	A	B	D
Powiat rawski	0,257	D	D	E	D	D
Powiat tomaszowski	0,251	D	D	D	D	D
Powiat kutnowski	0,246	D	D	D	D	D
Powiat pajęczański	0,245	D	D	D	E	E

Źródło: jak do tab. 1.

Tablica 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa łódzkiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Kleszczów (2)	0,377	A	A	A	A	A
Skierniewice (1)	0,268	A	A	A	A	A
Rawa Mazowiecka (1)	0,265	A	A	A	A	A
Bełchatów (1)	0,265	A	A	A	A	A
Pabianice (1)	0,259	A	A	A	B	A
Łódź (1)	0,259	A	A	A	B	A
Piotrków Trybunalski (1)	0,255	A	A	A	C	A
Tomaszów Mazowiecki (1)	0,245	A	A	A	C	A
Aleksandrów Łódzki (3)	0,242	A	A	A	A	A
Zgierz (1)	0,241	A	A	A	D	A
Łowicz (1)	0,240	A	A	A	C	A
Głowno (1)	0,240	A	A	B	A	A
Nowosolna (2)	0,239	A	A	A	A	A
Andrespol (2)	0,236	A	A	A	A	B
Konstantynów Łódzki (1)	0,236	A	A	A	B	A
Kutno (1)	0,234	A	A	A	B	A
Rzgów (3)	0,234	A	A	A	A	B
Brzeziny (1)	0,229	A	A	A	C	B
Zduńska Wola (1)	0,226	A	A	B	D	A
Łęczyca (1)	0,226	A	A	A	C	A
Dłutów (2)	0,221	B	B	C	C	C
Radomsko (1)	0,221	B	B	B	C	A

Rząśnia (2)	0,216	B	B	C	C	C
Sieradz (1)	0,214	B	B	B	C	A
Tuszyn (3)	0,213	B	B	A	A	C
Stryków (3)	0,211	B	B	B	A	C
Rawa Mazowiecka (2)	0,209	B	B	D	B	C
Ozorków (1)	0,207	B	B	B	D	B
Ksawerów (2)	0,206	B	B	A	B	D
Szczerców (2)	0,204	B	C	C	D	C
Działoszyn (3)	0,202	B	B	C	C	C

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2012).